

Gheorghe Dăncuș

Radu Zlati

Într-o veche familie maramureșeană, s-a născut Gheorghe Dăncuș, la 7 martie 1906. Toți cei patru frați au urmat școala (vor ajunge unul profesor, ceilalți general de armată, respectiv preot și funcționar administrativ). După absolvirea primelor clase în satul natal, Gheorghe va urma liceul din Bistrița, apoi Liceul „Dragoș-Vodă” din Sighet. La absolvire, primește premii atât pentru nivelul la învățătură, cât și pentru disciplină.

Urmează apoi Facultatea de Litere și Filozofie din București. Se remarcă prin participarea la diferite asociații științifice studențești („Graiul nostru”, patronată de Ovid Densușianu; „Asociația monografiștilor români”), obținând licența prin lucrarea „Graiul și folclorul Ieudului”, cu calificativul „Magna cum laudae”. Reîntors în Maramureș, obține catedra de limba și literatura română de la Școala Normală. Nu pentru multă vreme însă, deoarece, avântându-se în lupta politică (de pe poziții marxiste), devine incomod pentru autorități.

Scos din învățământ, în 1934, se angajează pentru o vreme la Arhiva județeană, activând, în paralel, și pe plan obștesc (dând lecții de limba română lucrătorilor sigheteni și redactând publicația „Crainicul Maramureșului”). În 1938, se refugiază la Cluj, unde își continuă activitatea jurnalistică, inclusiv în anii ocupației horthyste (la „Tribuna Ardealului”). Consecință a atitudinilor sale, este condamnat la 30 de luni închisoare. După eliberarea Ardealului, este o vreme profesor la Liceul „George Barițiu” din Cluj, apoi revine în Maramureș, ca redactor al „Graiului Maramureșului” și director al Ateneului popular. Chemat la Cluj ca activist de partid, este numit, în 1950, director al Muzeului Etnografic al Transilvaniei pe care îl conduce până la sfârșit, cu excepția perioadei 1956-1959 (când este director al Muzeului „Emil Isac”).

A scris sute de articole, multe dintre ele de angajament politic. Dintre lucrările apărute menționăm: „Versuri din Transilvania nordică”, 1941 (premiat de „Societatea scriitorilor români”); „Din viața satului transilvănean”, 1942; „Literatură populară”, 1945; Muzeul memorial „Emil Isac”, 1968. Distins folclorist, animator cultural, filolog și istoric, a străbătut vremurile credincios firii sale. S-a stins din viață în data de 7 noiembrie 1967.